პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტის, ადგილკომისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ, профкома и местокома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

№ 19 (333) | გამოცემის მეცხრე წელი | ოთხშაბათი, 1 ივნისი, 1961 წ. | ფასი 2 კაპ.

პარტიული ორგანიზაციები პასუხსაგები ამოცანების წინაშე

უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა ცხოვრებაში უაღრესად პასუხსაგები მომენტია საგამოცდო სესიები, რომელმაც უნდა შეაჯამოს სემესტრის განმავლობაში ჩატარებული მუშაობის შედეგები. თავისთავად ცხადია, რომ ის ფაკულტეტები, რომელთა პარტიულმა, კომკავშირულმა და პროფკავშირულმა ორგანიზაციებმა დეკანატებთან ერთად თავიდანვე მთელი სერიოზულობით მოჰკიდეს ხელი სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის სწორად წარმართვის საქმეს, პირნათლად შეხვდებიან საგამოცდო სესიებს და სასწავლო წელსაც წარმატებით დაამთავრებენ.

უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტი რექტორატთან და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან ერთად ყოველთვის ქმედით დახმარებას და ხელმძღვანელობას უწევდა ფაკულტეტებს სასწავლო-საალმზრდელო მუშაობის ნაყოფიერად წარმართვის, სტუდენტებს შორის შეგნებული დისციპლინის განმტკიცების თვალსაზრისით. პარტიული კომიტეტი სისტემატურად ამოწმებდა ამ მხრივ ცალკეული ფაკულტეტების, კათედრების, პარტიული ჯგუფებისა და ბიუროების მუშაობას, ისმენდა საკითხებს კომიტეტის სხდომებზე და ქმედითად ეხმარებოდა ფაკულტეტებს ამა თუ იმ ნაკლოვანებათა გამოსწორებისათვის.

პარტიულმა კომიტეტმა რექტორატთან ერთად განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია სტუდენტების მიერ ლექცია-სემინარების უმიზეზოდ გაცდენებთან ბრძოლის საქმეს, რადგანაც ამ ნაკლოვანების გამოსწორების გარეშე ლაპარაკიც არ შეიძლებოდა სასწავლო-საალმზრდელო პროცესის ნორმალურად დაყენებაზე. პარტიულმა კომიტეტმა მოისმინა საკითხი გაცდენა-დაგვიანების ფაქტებთან ბრძოლის შესახებ, ხოლო რექტორმა გამოსცა სპეციალური ბრძანება, რომელიც დამუშავდა კათედრებსა და აკადემიურ ჯგუფებში. ფაკულტეტების პარტიულმა ბიუროებმა დეკანატებთან და პროფორგანიზაციებთან ერთად არაერთი ნაყოფიერი ღონისძიება განახორციელეს რექტორის ბრძანების ცხოვრებაში გატარებისათვის. გაძლიერდა ბრძოლა უნივერსიტეტის შინაგანაწესის დამრღვევთა წინააღმდეგ. ფართოდ იქნა ჩაბმული ამ საქმეში კომუნისტები და უპარტიო ამხანაგების აქტივი. სხვებთან ერთად ამ მხრივ საქმიანი ნაბიჯი გადადგეს ფილოლოგიის (პარტბიუროს მდივანი ამხ. ო. ურიდია), ქიმიის (პარტბიუროს მდივანი ამხ. მ. ხუნდაძე), ისტორიის (პარტბიუროს მდივანი ამხ. გ. შველიძე), დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის (პარტბიუროს მდივანი ამხ. მ. გოგატაძე), იურიდიული (პარტბიუროს მდივანი ამხ. დ. ცინცაძე), ეკონომიური (პარტბიუროს მდივანი ამხ. ვ. დათუკიშვილი) და სხვა ფაკულტეტების პარტიულმა ბიუროებმა. ასე მაგალითად, ფილოლოგიის ფაკულტეტის პარტიულმა ბიურომ თავის სხდომაზე განიხილა რა რექტორის ბრძანება, მისი პრაქტიკულად განხორციელების მიზნით კომუნისტების აქტივი მიამაგრა ცალკეულ კურსებზე, აკადემიურ ჯგუფებსა და კათედრებზე, დაავალა მათ უზრუნველეყოთ სტუდენტთა მხრივ სასწავლო პროცესისადმი შეგნებული დამოკიდებულება, სტუდენტთა დისციპლინის განმტკიცება, ისე რომ საქმე არ მიეყვანათ მკაცრ ადმინისტრაციულ ღონისძიებათა გამოყენების საჭიროებამდე. ამასთან, დააწესა სათანადო კონტროლი მიმაგრებული ამხანაგების მუშაობაზე. ამ ღონისძიებამ მალე გამოიღო დადებითი შედეგი. ფაკულტეტზე, რომელზეც ადრე თითქმის ჩაშლილი იყო პარტიულ-ორგანიზაციული მუშაობა, მდგომარეობა გამოსწორდა. თითქმის ლიკვიდირებულ იქნა ლექცია-სემინარების უმიზეზოდ გაცდენის, დისციპლინის დარღვევისა და სხვა არანორმალური ფაქტები.

მსგავსი მუშაობა ჩაატარეს სხვა ფაკულტეტების პარტიულმა ორგანიზაციებმაც. ზაფხულის საგამოცდო სესიების მოახლოებასთან დაკავშირებით პარტიული ბიუროების სხდომებსა და ღია პარტიულ კრებებზე მოისმინეს საკითხი საგამოცდო სესიებისათვის მზადების შესახებ. კრებებზე გამოსული მომხსენებლები, რომლებიც ძირითადად ფაკულტეტის დეკანები იყვნენ, და კომუნისტები მკაცრად ამხელდნენ ფაკულტეტების მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებებს, აყენებდნენ წინადადებებს სასწავლო პროცესის გაუმჯობესებისა და სესიების უკეთ წარმართვის ღონისძიებათა შესახებ.

ამრიგად, საგამოცდო სესიებისათვის მოსამზადებელი მუშაობა ჩატარებულია. ყველა ფაკულტეტზე მოწესრიგებულია გამოცდების ნორმალური ჩატარების ტექნიკური მხარე. ახლა საბოლოო სიტყვა ჩვენს სტუდენტ-ახალგაზრდობას ეკუთვნის. იმედია, რომ უნივერსიტეტის კომუნისტი სტუდენტები, ისე როგორც ყოველთვის, ამჟამადაც პირნათლად შეასრულებენ თავიანთ ავანგარდულ როლს და სხვებისათვის მაგალითის მიმცემი იქნებიან მაღალი აკადემიური მაჩვენებლების მოპოვების, მტკიცე ორგანიზებულობის გამოჩენის თვალსაზრისით. ფაკულტეტების პარტიულმა ორგანიზაციებმა დეკანატებთან ერთად ყველაფერი უნდა გააკეთონ იმისათვის, რათა გამოცდები მიმდინარეობდეს ნაკლებად დაძაბულ, მშვიდ ვითარებაში, რათა ყველა სტუდენტს ექნეს სრული შესაძლებლობა — მთლიანად გამოამჟღავნოს თავისი ცოდნა, ხოლო ლიბერალიზმი სავსებით გამოირიცხოს სტუდენტთა ცოდნის შეფასებაში.

თბილისელი პიონერები მიესალმებიან ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვს ქართულ მიწაზე.

ფოტო ვ. გინზბურგისა და გ. ვახტანგაძისა

სადიპლომო შრომები კარგად დაიცვეს

წარმატებით დაიცვეს თავიანთი სადიპლომო ნაშრომები იურიდიული ფაკულტეტის სახელმწიფო სამართლის კათედრის სხდომაზე მეხუთეკურსელმა იურისტებმა. 17 დიპლომანტი სტუდენტიდან რვამ უმაღლესი შეფასება — „ფრიადი“ მიიღო.

განსაკუთრებით ისახელეს თავი და რეცენზენტებისა და ხელმძღვანელების მაღალი შეფასება დაიმსახურეს გ. გილიკაშვილმა („საბჭოთა მოქალაქეობა“, — ხელმძღვანელი ა. ალექსიძე), რ. იაკობაშვილმა („ამიერკავკასიის სფსრ შექმნა და მისი ისტორიული მნიშვნელობა“, — ხელმძღვანელი დოც. გ. ერემოვი), გ. ხუნდაძემ („საბჭოთა კავშირის პოლიტიკური საფუძველი“, — ხელმძღვანელი ა. კარანაძე).

ფრიადზე შეფასდა აგრეთვე გ. ბახტაძის, თ. მარგველაშვილის, ზ. ჩხარტიშვილის, გ. ბართიშვილის და ა. პარუგოვის სადიპლომო ნაშრომები.

რ. ცერცვაძე

გამოცდები წარმატებით დამთავრდა

მღელვარებაში გაიარეს მაისის დღეებმა ჟურნალისტიკის განყოფილების III კურსის სტუდენტებისათვის. რაიონული გაზეთების რედაქციებში პრაქტიკის გავლასთან დაკავშირებით საგაზაფხულო გამოცდები აქ ადრე დაიწყო.

პირველმავე გამოცდამ წარმატება მოუტანა მესამეკურსელებს — მათს ჩათვლის წიგნაკებში ბევრი კარგი ნიშანი ჩაიწერა.

უკანასკნელი, მეოთხე გამოცდიდან სახეგაბადრული გამოდის ცისანა ყარაგეიშვილი, მან ხომ საზამთრო სესიებზე მოპოვებული ფრიადოსნის სახელი ახლაც შეინარჩუნა. ჩვეულებრივი სიდინჯით მობიჯებს გივი კაპანაძე. გივი უნივერსიტეტში სწავლის მე-6 სემესტრს ფრიადებით აგვირგვინებს. ფრიადები ჩვეულებრივი მოვლენაა ლია დანიელაშვილისთვის, რევაზ მიშველაძისათვის.

კარგი მაჩვენებლებით დაამთავრეს გამოცდები რ. სურგულაძემ, გ. ესიტაშვილმა, გ. კოპალეიშვილმა, დ. სალიმოვამ და სხვებმა.

გამოცდები დამთავრდა. მე-3 წლის მუშაობა უნივერსიტეტის კედლებში შეჯამებულია. მესამეკურსელ ჟურნალისტებს ფართო ასპარეზი აქვთ გადაშლილი პრაქტიკული საქმიანობისათვის.

მთელი ივნისიც დაუღალავ შრომაში გაივლის — მახარაძის, ბორჯომის, გორისა და თელავის რაიონული გაზეთების რედაქციებში პრაქტიკული მუშაობით გაიღრმავებენ სტუდენტები აუდიტორიებში მიღებულ თეორიულ ცოდნას.

ვალერიან სულაკაური,

ჟურნალისტიკის განყოფილების III კურსის სტუდენტი.

სურათზე: ჟურნალისტიკის განყოფილების III კურსის სტუდენტი რევაზ მიშველაძე კმაყოფილია. კმაყოფილია პროფესორი აპოლონ მახარაძეც — რევაზმა ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიაში ფრიადი შეფასება დაიმსახურა.

ნილს ბორი თბილისში

ამასწინათ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის მოწვევით მოსკოვში ჩამოვიდა ჩვენი დროის უდიდესი ფიზიკოსი, ნობელის პრემიის ლაურეატი, დანიის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო

პრეზიდენტი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრი, ევროპისა და ამერიკის ქვეყნების მეცნიერებათა აკადემიების საპატიო და ნამდვილი წევრი, საბჭოთა კავშირის მეგობარი, თანამედროვე კვანტური ფიზიკის ერთ-ერთი ფუძემდებელი ნ ი ლ ს ჰ ე ნ რ ი კ ბ ო რ ი.

ბორი სსრ კავშირში მესამედ ჩამოვიდა. მას ამჯერადაც მრავალი მოპატიჟე გაუჩნდა ლენინგრადიდან, კიევიდან, მინსკიდან, ხარკოვიდან და სხვა მსხვილი სამეცნიერო ცენტრებიდან, მაგრამ ბორის არჩევანი ურყევი იყო — „მე მხოლოდ თბილისში მინდა წასვლა. მსურს ვნახო და პირადად დავრწმუნდე ქართველ ფიზიკოსთა მიღწევებში, მინდა მათთან ერთად დავესწრო ქართველი ხალხის ეროვნულ დღესასწაულს", — განაცხადა ბორმა.

12 მაისს მსოფლიოს ერთ-ერთმა უდიდესმა, ღვაწლმოსილმა მეცნიერმა ქართულ მიწა-წყალზე დაადგა ფეხი. თბილისის აეროდრომზე ძვირფას სტუმარს ჩვენი რესპუბლიკის წამყვანი ფიზიკოსები შეხვდნენ. ამ დღეს ბორმა პირადი შთაბეჭდილებების გაზიარებისაგან თავი შეიკავა. „ვნახავ, დავათვალიერებ და ხვალ-ზეგ მოგახსენებთო".

მეორე დილით ნილს ბორი შეხვდა ჩვენი უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის თანამშრომლებსა და სტუდენტებს. ფიზიკის დიდი აუდიტორიის კიბეებიც კი ხალხით აივსო. აქ იყვნენ ჩვენი უნივერსიტეტის წამყვანი ფიზიკოსები, სტუდენტები როგორც ფიზიკის, ისე სხვა ფაკულტეტებიდან...

შეხვედრა გახსნა ბორის უშუალო მასპინძელმა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ელეფთერ ანდრონიკაშვილმა. მან სიტყვა მისცა ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანს, საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსს ვაგან მამასახლისოვს. მოკლე მისალმების დასასრულს ამხ. ვ. მამასახლისოვმა აღნიშნა, რომ შვიდი თვის წინათ, 1960 წლის 7 ოქტომბერს, ამავე აუდიტორიაში აღნიშნული იყო ნილს ბორის დაბადების 75 წლისთავი და რაოდენ სასიამოვნოა, რომ ახლა ბორი თვითონ ესტუმრა თბილისის უნივერსიტეტს.

კათედრაზე ადის საპატიო სტუმარი — ნილს ბორი, იგი ღელავდა, აუდიტორია ალტაცებითა და მქუხარე ოვაციებით შეხვდა მის გამოსვლას.

„მე მოხარული ვარ, რომ საქართველოში ვიმყოფები, ვგრძნობ იმ სითბოს, რომელსაც თქვენი ქვეყანა ასხივებს. საქართველო მშვენიერი და რომანტიული მხარეა, მას მდიდარი და ნათელი ისტორია აქვს. ახლა საქართველო მეცნიერების ქვეყანაც არის, ჩვენი პატარა ქვეყნის მკვიდრნი ვცდილობთ მჭიდრო ურთიერთობა ვიქონიოთ საბჭოთა კავშირთან და იმედი გვაქვს, რომ ამ ურთიერთობას მომავალში კიდევ უფრო განვამტკიცებთ. ფიზიკა საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათაგან ერთ-ერთი უძველესი მეცნიერებაა. ჩვენ ვსწავლობთ ბუნებას და მის ნაწილაკს წარმოვადგენთ, ჩვენ ვმუშაობთ, რათა ამ მეცნიერებას რაიმე მივუმატოთ. მართალია, ჩვენ მხოლოდ მცირედს ვაკეთებთ, მაგრამ მაინც გვიხარია, რადგან ამას ჩვენ თვითონ ვაკეთებთ. ფიზიკა ეს ის მეცნიერებაა, რომელშიაც შეიმჩნევა მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყნის მეცნიერთა დიდი შემოქმედებითი მუშაობა. ასეთი მუშაობა შველის ყველას, ვინც ჭეშმარიტებისაკენ მიისწრაფის. ასეთი ერთობლივი მუშაობა, ჩემი აზრით, ხელს შეუწყობს ადამიანთა ცხოვრების გაუმჯობესებას, იმიტომ რომ მეცნიერება ცხოვრებას ემსახურება".

კათედრაზე ადის ნილს ბორის შვილი, კოპენჰაგენის თეორიული ფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი ოგე ბორი. მან რუსულ ენაზე გააკეთა მოხსენება ატომის ბირთვის აქტუალურ საკითხებზე.

ნილს ბორმა თავისი ოჯახით ინახულა ჩვენი უნივერსიტეტის რექტორი, საქ. მეცნ. აკადემიის აკადემიკოსი ევგენი ხარაძე და ხანგრძლივი საუბარი ჰქონდა მასთან. საუბარს ესწრებოდნენ უნივერსიტეტის სასწავლო ნაწილის პრორექტორი, საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი პროფ. მათე მირიანაშვილი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიკა-მათემატიკის განყოფილების სწავლული მდივანი ივანე როჟანსკი, პროფ. ვაგან მამასახლისოვი, პროფ. გივი ხუციშვილი, დოც. ვლადიმერ ჭავჭანიძე, დოც. გივი ჭანუყვაძე და სხვები.

ნილს და ოგე ბორებმა თავიანთი მეუღლეებითურთ დაათვალიერეს ფიზიკის ფაკულტეტის სასწავლო და კვლევითი ლაბორატორიები (დაბალი ტემპერატურების ფიზიკის, კვანტური ოპტიკის, ნახევრადგამტართა ფიზიკის და სხვ.). ნახევრადგამტარების პრობლემურ ლაბორატორიაში სტუმრებს ინგლისურ ენაზე ესაუბრა ლაბორატორიის გამგე უფრ. მეცნ. მუშაკი ნოდარ კეკელიძე. გამოთხოვების წინ ფიზიკის ფაკულტეტის თანამშრომლებმა ნილს ბორს თხოვეს სამახსოვრო რაიმე დაეწერა სპეციალურად გამზადებულ პატარა დაფაზე. ბორმა ცოტა ხნის ფიქრის შემდეგ დაწერა: „წინააღმდეგობა არ ნიშნავს უარყოფას, იგი მხოლოდ დამატებაა".

დოც. ვ. პარკაძე

სურათებზე: (ზემოთ) ნილს ბორი თავისი ოჯახით ჩვენს უნივერსიტეტში. ს ხ ე დ ა ნ (მარჯვნიდან მარცხნივ) — ნილს ბორის ვაჟი დოქტორი ოგე ბორი, ნილს ბორი, უნივერსიტეტის რექტორი, აკად. ე. ხარაძე, ნილს ბორის მეუღლე მარგარეტ ბორი, ოგე ბორის მეუღლე მარიეტა ბორი. დ გ ა ნ ა ნ (მარჯვნიდან მარცხნივ) — სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის თანამშრომელი ი. როჟანსკი, უნივერსიტეტის პრორექტორი, საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, მ. მირიანაშვილი, აკად. ვ. მამასახლისოვი, პროფ. გ. ხუციშვილი, დოცენტები — ვ. პარკაძე, ვ. ჭავჭანიძე და გ. ჭანუყვაძე. (ქვემოთ — მარჯვნივ) ფიზიკის ფაკულტეტის ნახევრადგამტარების პრობლემური ლაბორატორიის გამგე ნოდარ კეკელიძე. ლაბორატორიის მუშაობის შესახებ ახსნა-განმარტებას აძლევს ნილს ბორს. (ქვემოთ — მარცხნივ) ნილს ბორი ნახევრადგამტარების პრობლემურ ლაბორატორიაში.

მაღალი მომთხოვნელობის ვითარებაში ჩავატაროთ მისაღები გამოცდები დაუსწრებელ განყოფილებაზე

უმაღლესი სასწავლებლების დაკომპლექტება ნიჭიერი და მომზადებული ახალგაზრდებით პირველხარისხოვანი მნიშვნელობის ამოცანაა. პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ მიღებული ცნობილი კანონის განსახორციელებლად ყოველწლიურად ფართოვდება დაუსწრებელი და საღამოს სწავლების ქსელი.

ამჟამად უნივერსიტეტის 9 ფაკულტეტის დაუსწრებელ და საღამოს სწავლების განყოფილებაზე სწავლობს 4 000-მდე სტუდენტი, მაშინ როდესაც 1958 წლისათვის სწავლობდა — 1317.

მიმდინარე წელს უნივერსიტეტის დაუსწრებელი და საღამოს სწავლების განყოფილების პირველ კურსზე მიღებულ იქნება 1300 სტუდენტი.

ახალი სასწავლო წლისათვის უნივერსიტეტში უკვე კარგახანია შექმნილია მიმღები კომისია, რომელიც სათანადო მუშაობას ეწევა მისაღები გამოცდების ორგანიზებულად ჩატარებისათვის. ამჟამად ჩვენი უახლოესი ამოცანაა მომზადებული შევხვდეთ დაუსწრებელ განყოფილებაზე მისაღებ გამოცდებს. წელს უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე გამოცდები ჩატარდება ერთ ნაკადად მიმდინარე წლის 19-დან 30 ივნისამდე, ხოლო საღამოს სწავლების განყოფილებაზე 1 აგვისტოდან 20 აგვისტომდე. გარდა არსებული სპეციალობებისა დაუსწრებელი სწავლების განყოფილებაზე გაიხსნება სამართლისმცოდნეობის სპეციალობაც.

ამჟამად ფართო ახსნა-განმარტებითი მუშაობა წარმოებს იმ მიმართულებით, რომ უნივერსიტეტში მოზიდულ და მიღებულ იქნას წარმოებაში დასაქმებული ნიჭიერი და მოწინავე ახალგაზრდობა. მიმღები კომისიის დადგენილებით უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები იგზავნებიან წარმოება-დაწესებულებებში მიღების პირობების შესახებ საუბრების ჩასატარებლად; ამ საქმეში დიდი დახმარების გაწევა შეუძლია უნივერსიტეტის თვითეულ პროფესორ-მასწავლებელსა და თანამშრომელს.

ჩვენი მიზანია წარმოებიდან მოვიზიდოთ უნივერსიტეტში რაც შეიძლება მომზადებული ახალგაზრდობა, წარმოება-დაწესებულებების ვალია გულისხმიერებით მოეპყრონ სწავლას-მოწყურებულ წარმოების მოწინავე მუშაკებს. უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე შემომსვლელ თვითეულ აბიტურიენტს უნდა ახსოვდეს, რომ სტუდენტებად ჩაირიცხებიან მხოლოდდამხოლოდ ღირსეულნი. წარმოებაში მუშაობა არ ნიშნავს მისაღები გამოცდების ჩაბარებასა და სწავლაში რაიმე შეღავათების გავრცელებას. არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტებისათვის შეღავათების მიცემა სწავლების ხარისხის გაუარესების ხარჯზე. დაუსწრებელი განყოფილების კურსდამთავრებული სტუდენტი იღებს შესაბამისი სპეციალობის ისეთსავე კვალიფიკაციასა და დიპლომს, როგორსაც დასწრებული განყოფილების სტუდენტი. ამიტომ მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მომზადება დაუსწრებელი სწავლების ფორმით შეიძლება მხოლოდ უმაღლესი სასწავლებლის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული მოთხოვნის შესრულების შემდეგ. მთავრობის დადგენილებით დაუსწრებელი და საღამოს სწავლების სტუდენტებისათვის დაწესებულია მთელი რიგი შეღავათები გამოცდებისა და ჩათვლებისათვის დამატებითი შვებულებების მიცემის სახით.

წელს უნივერსიტეტი დაუსწრებელ განყოფილებაზე მიღებას აწარმოებს ეკონომიური ფაკულტეტის სახალხო მეურნეობის ეკონომიკის (ქართული და რუსული ჯგუფები), ვაჭრობის ეკონომიკის (ქართული ჯგ.), სამრეწველო და სასურსათო საქონლის საქონელმცოდნეობის (ქართული და რუსული ჯგუფები), ფინანსებისა და კრედიტის (ქართული ჯგ.), სტატისტიკის (ქართული ჯგ.), საბუღალტრო აღრიცხვის (ქართული და რუსული ჯგუფები) სპეციალობებზე, ისტორიისა და მათემატიკის ფაკულტეტებზე, აგრეთვე იურიდიული ფაკულტეტის სამართლისმცოდნეობის სპეციალობაზე.

განცხადებების მიღება აღნიშნულ სპეციალობებზე უკვე დაიწყო და გაგრძელდება 15 ივნისამდე.

მიღების შესახებ დაწვრილებითი პირობები გამოქვეყნებულია გაზეთ „კომუნისტის" მიმდინარე წლის 18 მაისის ნომერში.

დაუსწრებელ განყოფილებაზე მიიღებიან საბჭოთა კავშირის მოქალაქენი, განურჩევლად ასაკისა, რომლებიც მუშაობენ სახალხო მეურნეობის, მეცნიერების, კულტურის, ჯანმრთელობისა და სხვა დარგებში, — მიუხედავად საწარმოო სტაჟის ხანგრძლივობისა.

აბიტურიენტი, რომელიც არ მუშაობს, დაუსწრებელ და საღამოს განყოფილებაზე შემოსვლის უფლებით არ სარგებლობს.

დაუსწრებელ განყოფილებაზე შემომსვლელნი ვალდებული არიან ჩააბარონ შემდეგი საგნები:

ა) მათემატიკის სპეციალობაზე — 1. ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა), 2. მათემატიკა (წერა, ზეპირი)*, 3. ფიზიკა (ზეპირი)*; ბ) სახალხო მეურნეობის ეკონომიკის, ვაჭრობის ეკონომიკის, ფინანსებისა და კრედიტის, სტატისტიკის, საბუღალტრო აღრიცხვის სპეციალობებზე: 1. ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა) 2. გეოგრაფია (ზეპირი)*, 3. სსრ კავშირის ისტორია (ზეპირი)*, 4) მათემატიკა (ზეპირი)*, გ) ისტორიისა და სამართლისმცოდნეობის სპეციალობებზე: 1. ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, ზეპირი)*, 2. სსრ კავშირის ისტორია (ზეპირი)*; დ) სამრეწველო და სასურსათო საქონლის საქონელმცოდნეობის სპეციალობებზე: 1. ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა), 2. მათემატიკა (ზეპირი)*, 3. ფიზიკა (ზეპირი)*, 4. ქიმია (ზეპირი)*;

გასული წლისაგან განსხვავებით, საქონელმცოდნეობის სპეციალობაზე მისაღებ გამოცდებზე ჩასაბარებელ საგნებს დაემატა გამოცდა მათემატიკაში.

ყველა ჩამოთვლილ საგანში ივნისის თვიდან ჩატარდება კონსულტაციები, რის შესახებაც გამოკრული იქნება სათანადო ცხრილი.

განცხადებები შემოტანილ უნდა იქნას უნივერსიტეტის რექტორის სახელზე ფაკულტეტისა და სპეციალობის ზუსტი აღნიშვნით. განცხადება უნდა დაიწეროს სპეციალურ ბლანკზე, რომელსაც აბიტურიენტები მიიღებენ საბუთების მისაღებად გაპიროვნებული მდივნებისაგან I კორპუსში.

განცხადებას უნა დაერთოს:

1. დახასიათება მუშაობის ადგილიდან, ხელმოწერილი წარმოება-დაწესებულების ხელმძღვანელის, პარტიული ორგანიზაციის მდივნის ან კომკავშირის ორგანიზაციის მდივნისა და ადგილკომის თავმჯდომარის მიერ (დახასიათებაში უნდა ჩანდეს შემომსვლელის როგორც სამსახურებრივი ისე საზოგადოებრივი სახე. წინანდელი სამუშაო ადგილიდან, ან კიდევ ძველი თარიღით გაცემული დახასიათება არ მიიღება).

2. დოკუმენტი საშუალო განათლების შესახებ (დედანი);

3. ავტობიოგრაფია;

4. სამედიცინო ცნობა (ფორმა № 286);

5. 4 ფოტოსურათი (გადაღებული უქუდოდ, ზომით 3×4 სმ).

პასპორტს და სამხედრო ბილეთს შემომსვლელი ადგენს პირადად.

მიღების წესების XI მუხლის თანახმად, მისაღები გამოცდების ჩასაბარებლად წარმოება-დაწესებულებების საზოგადოებრივი ორგანიზაციების შუამდგომლობით აბიტურიენტებს ეძლევათ დამატებითი შვებულება 15 კალენდარული დღით (მგზავრობის დროის ჩაუთვლელად).

მაღალი მომთხოვნელობის, გულისხმიერების და საქმიან ვითარებაში ჩავატაროთ მისაღები გამოცდები, — ასეთია ჩვენი ამოცანა!

ვ. ედიშერაშვილი,
მიმღები კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი.

* ვარსკვლავით აღნიშნულია მაპროფილებელი საგნები, რომლებშიაც მიღებული ნიშნები საკონკურსო ქულათა რაოდენობაში შედის.

მათ მთავრობის ჯილდოები დაიმსახურეს

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წლისთავთან დაკავშირებით, რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის დარგში მრავალი წლისა და ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება მიანიჭა რიგ გამოჩენილ მეცნიერებს. მათ შორის ამ საპატიო წოდებით ჩვენი უნივერსიტეტიდან დაჯილდოვდნენ:

1. **ხარაძე** ევგენი კირილეს ძე — უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
2. **თავზიშვილი** გიორგი იასონის ძე— პედაგოგიკის კათედრის პროფესორი;
3. **ლეჟავა** ალექსანდრე სამსონის ძე— ჰისტოლოგიისა და გენეტიკის კათედრის გამგე, პროფესორი;
4. **ლორთქიფანიძე** დავით ონისიმეს ძე — პედაგოგიკის კათედრის პროფესორი, რსფსრ პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი;
5. **ნათაძე** რევაზ გრიგოლის ძე — ფსიქოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, რსფსრ პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი;
6. **ჩიქია** სერგი სიმონის ძე — თურქოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
7. **წერეთელი** გიორგი ვასილის ძე— სემიტოლოგიის კათედრის პროფესორი, საკავშირო მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
8. **ბექაია** მელქისედეკ სტეფანეს ძე— ანალიზური ქიმიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
9. **ბერაძე** სერგი ლეონტის ძე — სახალხო მეურნეობისა და ეკონომიურ მოძღვრებათა ისტორიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
10. **ბერაძე** პანტელეიმონ ალექსის ძე— კლასიკური ფილოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
11. **ზანდუკელი** მიხეილ ზურაბის ძე — ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის პროფესორი;
12. **იაშვილი** ნიკოლოზ სოლომონის ძე— სახალხო მეურნეობის დაგეგმვის კათედრის პროფესორი;
13. **კოკოჩაშვილი** ვიქტორ ივანეს ძე — ფიზიკური ქიმიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
14. **მეგრელიძე** კასიანე იოსების ძე — საქონელმცოდნეობის კათედრის გამგე, პროფესორი;
15. **სურგულაძე** ივანე იულის ძე — სახელმწიფო სამართლის ისტორიისა და თეორიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
16. **ფირცხალაიშვილი** ალექსანდრე გიორგის ძე — საბჭოთა კავშირის ხალხთა ისტორიის კათედრის პროფესორი;
17. **ცინცაძე** იასე ზაქარიას ძე — საბჭოთა კავშირის ხალხთა ისტორიის კათედრის პროფესორი;
18. **წერეთელი** ალექსანდრე იოსების ძე — ძველი ქვეყნების ისტორიის კათედრის პროფესორი;
19. **ჭელიძე** ვლადიმერ გიორგის ძე — ნამდვილი ცვლადის და ფუნქციონალური ანალიზის კათედრის გამგე, პროფესორი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის ორმოცი წლისთავთან დაკავშირებით, რევოლუციურ მოძრაობაში მონაწილეობისათვის, რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის დარგში ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დააჯილდოვა ძველი ბოლშევიკები, ინჟინერ-ტექნიკური მუშაკები, კოლმეურნეები, საბჭოთა მეურნეობის მუშები, სოფლის მეურნეობის სპეციალისტები, ჯანმრთელობის დაცვის, სახალხო განათლების, მეცნიერების, კულტურის, ხელოვნების, პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული და კომკავშირული მუშაკები. მათ შორის ჩვენი უნივერსიტეტიდან დაჯილდოებული არიან:

1. **არომიძე** ფესპინე იულონის ასული — გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის მდივანი;
2. **ბაჟუნაიშვილი** ნიკოლოზ ჯამულეთის ძე — უნივერსიტეტის სასწავლო ნაწილის გამგე;
3. **ბარამიძე** თამარ გიორგის ასული — ფიზიკის ფაკულტეტის მდივანი;
4. **ბარიკინა** მატრონა არჩილის ასული — დამლაგებელი;
5. **გოგლიძე** ისიდორე ლუარსაბის ძე— უნივერსიტეტის მომარაგების განყოფილების ინსპექტორი;
6. **გამხარაშვილი** გიორგი სიმონის ძე — სახალხო მეურნეობის დაგეგმვის კათედრის დოცენტი;
7. **ბველესიანი** კატო სილიბისტროს ასული — საქართველოს ისტორიის კათედრის უფროსი ლაბორანტი;
8. **კარგიშვილი** ვლადიმერ ვასილის ძე — უფროსი კომენდანტი;
9. **კანდელაკი** ალექსანდრე მინას ძე— უნივერსიტეტის სამეურნეო ნაწილის პრორექტორი;
10. **ქვანტალიანი** ექვთიმე სოლომონის ძე — უნივერსიტეტის სამეურნეო ნაწილის გამგე;
11. **მელიქაძე** ვიქტორ ისიდორეს ძე — უნივერსიტეტის მომარაგების განყოფილების უფროსი;
12. **მგელაძე** დიმიტრი სერგოს ძე — რუსული ენის კათედრის გამგე, დოცენტი;
13. **ნიკიტინი** მიხეილ ალექსანდრეს ძე— უფროსი მოლარე;
14. **ორჯონიკიძე** დავით დავითის ძე — ინჟინერი, სანტექნიკოსი;
15. **პოლნსკი** ვიქტორ ვარლოს ძე — დაცვის უფროსი;
16. **ხესიაშვილი** ქეთევან მიხეილის ასული — უფროსი ბუხჰალტერი;
17. **ჩირაძე** ანტონ ალექსანდრეს ძე — სალინოტიპო საამქროს უფროსი ოსტატი;
18. **ჯორკოშვილი** მოსე ისაკის ძე—კარისკაცი;
19. **ეგოროვა** ანა ანდრიას ასული — სამეცნიერო ბიბლიოთეკის წიგნსაცავის გამგე;
20. **მამასახლისოვი** ვაგან ივანეს ძე — ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
21. **მირიანაშვილი** მათე მიხეილის ძე— უნივერსიტეტის სასწავლო ნაწილის პრორექტორი, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი;
22. **ელენტი** სერგი მიხეილის ძე — უნივერსიტეტის სამეცნიერო ნაწილის პრორექტორი, პროფესორი;
23. **მიქელაძე** შალვა ექვთიმეს ძე — მიახლოვებითი ანალიზისა და გამოთვლითი ტექნიკის კათედრის გამგე, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
24. **ცაგარეიშვილი** შალვა ონისიმეს ძე — უნივერსიტეტის სტამბის დირექტორი;

საბჭოთა საქართველოს კულტურის არნახული აყვავება

დოც. ბ. კიკნაძე,
პედაგოგიკის კათედრის გამგე.

⊙

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების წლებში კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით განხორციელდა ნამდვილი კულტურული რევოლუცია. რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის არნახულმა აყვავებამ გამოიწვია ქართველი ხალხის ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური კულტურის უდიდესი აღმავლობა.

საბჭოთა ხელისუფლებამ ძირეულად შეცვალა ჩვენი რესპუბლიკის კულტურული სახე, მისცა ქართველ ხალხსა და აგრეთვე საქართველოში მცხოვრებ ყველა ეროვნების ადამიანს განვითარების უსაზღვრო შესაძლებლობანი.

რევოლუციამდე საქართველო წარმოადგენდა მეფის რუსეთის ნახევრადკოლონიური ტიპის განაპირა მხარეს, რომლის მოსახლეობაც მკაცრ ნაციონალურ ჩაგვრას განიცდიდა. 1897 წლის აღწერის მიხედვით საქართველოს მოსახლეობის 78% წერაკითხვის უცოდინარი იყო.

1914—15 სასწავლო წელს საქართველოში არსებობდა 1765 სკოლა, რომლებშიც სწავლობდა 157 ათასი კაცი. ამათგან უდიდესი ნაწილი მოდიოდა დაწყებით სკოლებზე, პირველ რიგში საეკლესიო-სამრევლო სკოლებზე (ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების საერთო რიცხვის 95%).

საშუალო კვალიფიკაციის კადრების მომზადებისათვის არსებობდა სულ 5 საშუალო სპეციალური სასწავლებელი 526 მოსწავლით. მიუხედავად ქართული ინტელიგენციის მოწინავე ნაწილის არაერთგზის წარდგინებისა თბილისში უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების გახსნის შესახებ, ასეთი რამ არ განხორციელდა 1918 წლამდე.

1960—61 სასწავლო წლის დაწყებისათვის რესპუბლიკაში არსებობდა 4665 ზოგადსაგანმანათლებლო სასწავლებელი, რომლებშიც სწავლობდა 703 ათასამდე კაცი. ტექნიკუმებისა და სხვა საშუალო სპეციალური სასწავლებლების რიცხვი შეადგენდა 81-ს, 26 ათასი მოსწავლით.

ქართული მეცნიერების გამოჩენილი მოღვაწეების, პროფესორების — პეტრე მელიქიშვილის, ივანე ჯავახიშვილისა და სხვების ინიციატივით 1918 წელს დაფუძნებული თბილისის უნივერსიტეტი საბჭოთა ხელისუფლების წლებში გადაიქცა ქართული ინტელიგენციის კადრების ნამდვილ სამჭედლოდ. ი. ბ. სტალინის სახელობის უნივერსიტეტი მისი მრავალრიცხოვანი ფაკულტეტებით, მშვენივრად მოწყობილი აუდიტორიებით, კაბინეტ-ლაბორატორიებით, პროფესორ-მასწავლებელთა მაღალკვალიფიციური პერსონალით (რომელთა შორის ცოტა როდია სსრ კავშირისა და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიების ნამდვილი წევრები და საქვეყნოდ ცნობილი დიდი მეცნიერები) წარმოადგენს ერთ-ერთ წამყვან უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებას კავშირის მაშტაბით.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან ერთად რესპუბლიკის დიდ უმაღლეს სასწავლებელთა რიგებს განეკუთვნებიან ვ. ი. ლენინის სახელობის საქართველოს შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, საქართველოს შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი, ვანო სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია, სამხატვრო აკადემია, თბილისის, ბათუმის, გორის, სოხუმის, ქუთაისის, სტალინირის, თელავის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტები და ა. შ.

1960—61 სასწავლო წლისათვის საქართველოს 18 უმაღლეს სასწავლებელში სწავლობს 56 ათას კაცზე მეტი (დაუსწრებელთა ჩათვლით) ეს კი იმას ნიშნავს, რომ რესპუბლიკის მოსახლეობის ყოველ ათას კაცზე მოდის 136 სტუდენტი. უკანასკნელი 33 წლის მანძილზე რესპუბლიკის უმაღლესმა სასწავლებლებმა 130 ათასზე მეტი სპეციალისტი მოუმზადა ჩვენი სახალხო მეურნეობის ყველა დარგს.

ქართული მეცნიერების ნამდვილი ცენტრი გახდა 1941 წელს დაფუძნებული საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც ამჟამად 44 სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებას აერთიანებს. ახალმა ამოცანებმა, რომლებიც დგანან რესპუბლიკის სოციალისტური სოფლის მეურნეობის წინაშე, გამოიწვიეს ახალი სამეცნიერო დაწესებულების — საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო მეცნიერებათა აკადემიის ჩამოყალიბება (1957 წ.).

1959 წელს რესპუბლიკაში სამეცნიერო დაწესებულებათა რიცხვი შეადგენდა 160-ს, ხოლო მეცნიერ მუშაკთა რიცხვი — დაახლოებით 9160 კაცს. ამათგან 430 კაცი იყო მეცნიერებათა დოქტორი, ხოლო 3207 მეცნიერებათა კანდიდატი.

რევოლუციამდელ საქართველოში მშრომელთა უდიდესი ნაწილისათვის წიგნი ფაქტიურად ხელმიუწვდომელი იყო. საკმარისია აღინიშნოს, რომ 1913 წელს საქართველოში არსებობდა სულ 25 ბიბლიოთეკა — უღარიბესად უმნიშვნელო წიგნადი ფონდით, 1959 წლისათვის კი რესპუბლიკის მასობრივ ბიბლიოთეკათა რიცხვი 3114-ს შეადგენდა და მათგან 2629 განლაგებული იყო სოფლის ადგილებში. ამ ბიბლიოთეკების წიგნადმა ფონდმა 1959 წლისათვის 14 მილიონ ეგზემპლარს მიაღწია, აქედან 8 მილიონი სოფლის ბიბლიოთეკებზე მოდიოდა.

ამჟამად რესპუბლიკაში არსებობს 1953 საკლუბო დაწესებულება და 68 მუზეუმი. განსაკუთრებით მდიდარია ქართველი ხალხის კულტურისა და ცხოვრების ისტორიის ამსახველი ექსპონატები ისეთ პირველხარისხოვან მუზეუმებში, როგორიცაა ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი და საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი.

ამჟამად რესპუბლიკაში გვაქვს 20 პროფესიონალური თეატრი. ამათგან ისეთმა დიდმა თეატრებმა, როგორიცაა ლენინის ორდენის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი, ლენინის ორდენის შოთა რუსთაველის სახელობის თბილისის სახელმწიფო თეატრი, ა. ს. გრიბოედოვის სახელობის თბილისის რუსული დრამის სახელმწიფო თეატრი, კოტე მარჯანიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო თეატრი, ს. შაუმიანის სახელობის თბილისის სომხური დრამის სახელმწიფო თეატრი და სხვ., დიდი აღიარება ჰპოვეს რესპუბლიკის საზღვრებს გარეთ და დიდი შეფასება დაიმსახურეს მოსკოვში ქართული ხელოვნების დეკადაზე.

დიდად განვითარდა საქართველოში წიგნის, ჟურნალებისა და სხვა პერიოდულ გამოცემათა საქმე. მხოლოდ 1959 წელს გამოიცა 2,2 ათასი წიგნი, დაახლოებით 13 მილიონი საერთო ტირაჟით, 125 სახელწოდების ჟურნალი და სხვა პერიოდული გამოცემა 4,7 მილიონი საერთო ტირაჟით, აგრეთვე 138 სახელწოდების გაზეთი.

სკკპ XXI ყრილობამ მთელი რიგი ღონისძიებები დასახა ხალხის კულტურული დონის შემდგომი ამაღლებისათვის. სახალხო მეურნეობის განვითარების შვიდწლიანი გეგმით გათვალისწინებულია სახალხო განათლების განვითარების დიდი ღონისძიებანი.

ფართოდ ვითარდება სკოლა-ინტერნატები, როგორც მომავალი თაობის აღზრდის დიდმნიშვნელოვანი ფორმა.

1965 წლისათვის სკოლა-ინტერნატების მოსწავლეთა რაოდენობა 42 ათას კაცს მიაღწევს. ყველა სახის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მოსწავლეთა საერთო რიცხვი 837 ათასი კაცი იქნება.

შვიდწლიანი გეგმა ითვალისწინებს საშუალო და უმაღლესი განათლების სპეციალისტთა მომზადების შემდგომ გაფართოებასა და გაუმჯობესებას.

1965 წლისათვის რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში სტუდენტთა საერთო რიცხვი 58 ათას კაცამდე გაიზრდება (მათ შორის წარმოებიდან მოუწყვეტლივ ისწავლის 34 ათასი კაცი). ასევე გაიზრდება საშუალო სპეციალური სასწავლებლების მოსწავლეთა რიცხვიც, რაც 1965 წლისათვის 31 ათას კაცამდე მიაღწევს.

დიდად განვითარდება შვიდწლედში ბეჭდვითი სიტყვაც. 1965 წლისათვის წლიური ტირაჟი მიაღწევს: წიგნებისა — 15,6 მილიონ ეგზემპლარს, ჟურნალებისა და სხვა პერიოდული გამოცემებისა — 5 მილიონ ეგზემპლარს. შემდგომ გაუმჯობესებას ჰპოვებს მათი პოლიგრაფიული გაფორმებაც.

ყველა ამ დასახულებათა განხორციელება გამოიწვევს ქართული საბჭოთა კულტურის შემდგომ აყვავებას.

წერილი რედაქციას

თქვენი გაზეთის წლევანდელ 15 აპრილის ნომერში მოთავსებული იყო რ. ცერცვაძის წერილი — „რატომ არ უნდა მივცეთ უფლება?"

აღნიშნულ კორესპონდენციაში აღძრულ საკითხთან დაკავშირებით სამეცნიერო ბიბლიოთეკა განმარტავს, რომ სტუდენტთა ბიბლიოთეკა არცერთ სტუდენტს არ უუბნება უარს წიგნების სახლში გაცემაზე, მომსახურებას უწევს ყველას — როგორც ფრიადოსან, ისე არაფრიადოსან სტუდენტს.

რაც შეეხება იმას, რომ სამეცნიერო ბიბლიოთეკიდან წიგნებს იღებენ მხოლოდ ფრიადოსანი სტუდენტები, ეს გამოწვეულია იმით, რომ, ჯერ ერთი, წიგნის ეგზემპლარობა სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში მცირეა და, მეორეც, გარდა ფრიადოსანი სტუდენტებისა სამეცნიერო ბიბლიოთეკა მომსახურებას უწევს უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებს, ასპირანტებსა და მუშა-მოსამსახურეებს. მომავალი სასწავლო წლიდან სამეცნიერო ბიბლიოთეკის დირექციას განზრახული აქვს მომსახურება გაუწიოს აგრეთვე IV და V კურსის ყველა სტუდენტს წიგნის სახლში გაცემით, მაგრამ ეს იმ შემთხვევაში, თუ საჭირო წიგნი სტუდენტთა ბიბლიოთეკას არ ექნება.

დ. მარკევიჩი,
სამეცნიერო ბიბლიოთეკის დირექტორი.

უმაღლეს სასწავლებელთაშორისო კონფერენცია

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თაოსნობით 30—31 მაისს უნივერსიტეტში ჩატარდა უმაღლეს სასწავლებელთაშორისო რესპუბლიკური კონფერენცია საზოგადოებრივი მეცნიერების სწავლების მეთოდიკის საკითხებზე.

კონფერენციის პლენარული სხდომა შესავალი სიტყვით გახსნა უნივერსიტეტის პრორექტორმა სამეცნიერო მუშაობის დარგში, პროფ. ს. ძლენტმა. პლენარულმა სხდომამ მოისმინა ორი მოხსენება: „საქართველოს სსრ უმაღლეს სასწავლებლებში საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სწვლების მდგომარეობა და ამოცანები" (მომხსენებელი საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ამხ. გ. ჯახრაკია) და „ლექციასემინარების ჩატარების მეთოდიკის ზოგიერთი საკითხი". (მომხსენებელი უნივერსიტეტის პედაგოგიკის კათედრის გამგე, დოც. გ. კიკნაძე).

შემდეგ მუშაობას შეუდგნენ სკკპ ისტორიის, პოლიტიკური ეკონომიისა და ფილოსოფიის სექციები. სკკპ ისტორიის სექციამ (ხელმძღვანელი პროფ. ლ. გორგილაძე) მოისმინა დოც. პ. თავხელიძის, პროფ. ე. ბურჭულაძის, დოც. ა. ებრალიძის, დოც. ქ. ანთიძის, დოც. ლ. მაჭავარიანის, დოც. გ. ჩხეიძის, დოც. ს. სიმონგულოვის, დოც. ო. ნიორაძის, მ. კუბლაშვილის, გ. ჩიკვაიძის, ა. მეტრეველის და ვ. მამალაძის მოხსენებები.

პოლიტიკური ეკონომიის სექციაზე (ხელმძღვანელი პროფ. ა. ფანცხავა) მოხსენებები წაიკითხეს დოცენტებმა — რ. მელაძემ, ს. ინწკირველმა, ო. ქუთათელაძემ, გ. ჩხაიძემ, ვ. ბენიძემ, რ. წულუკიძემ, ლ. ხარაზმა, ა. პრიმომ, თ. დემეტრაშვილმა, მ. ადელხანოვმა, პ. დოჭვირმა, ა. ონანიანმა, გ. მშველიძემ და უფროსმა მასწავლებელმა გ. ბასილაიამ.

ფილოსოფიის სექციაზე (ხელმძღვანელი დოც. ს. ლარცულიანი) მოხსენებები წაიკითხეს დოცენტებმა—ს. ლარცულიანმა, მ. მაჩაიძემ, გ. ასათიანმა, ქ. კოსტანაშვილმა, ა. გელაშვილმა, მ. კანტერმა, ბ. კარტოზიამ, დ. ამბროლაძემ, ს. სახაროვმა, გ. ბანძელაძემ, უფროსმა მასწავლებელმა ვ. ქაცარავამ და ლ. აბაშიძემ.

კონფერენციის დასკვნით პლენარულ სხდომაზე მოსმენილ იქნა სექციების ხელმძღვანელთა მოხსენებები. კონფერენციის მუშაობა შეაჯამეს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ ამხ. ნ. ჯახრაკიამ და ჩვენი უნივერსიტეტის პრორექტორმა სამეცნიერო მუშაობის დარგში პროფ. სერგი ძლენტმა.

თავისუფალ დროს

თ. ებანოიძე

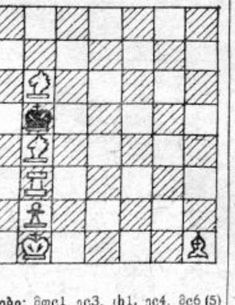

თეთრები: მფc1, ეc3, კh1, ეc4, მe6 (5)
შავები: მფc5 (1)
შამათი სამ სვლაში.

სტუმრად მშობლიურ უნივერსიტეტში

...ის დღე უნივერსიტეტის კედლებმაც იგრძნეს, — უფრო ამაყად გამოიყურებოდნენ და თითქოს უფრო ამაღლდნენ. ისინი მასპინძლობას უწევდნენ ეკონომიური ფაკულტეტის იმ სტუდენტებს, რომელთა ახალგაზრდული ჟრიამული 10 წლის წინათ ხალისით ავსებდა უნივერსიტეტის აუდიტორიებს. 10 წელი პატარა დრო როდია ადამიანის ცხოვრებაში. ბევრმა გაუმართლა იმედი, დაუფასა ამაგი და მზრუნველობა უნივერსიტეტს და ახლა ცხოვრებისათვის მომზადებულნი, პირნათლად, პატიოსნად წარსდგნენ აღმზრდელ პროფესორ - მასწავლებელთა წინაშე.

175 სტუდენტისაგან შედგებოდა მათი კურსი. სწავლაში წარჩინებულებმა და მოწინავეებმა თამაშიც და გართობაც დროულად იცოდნენ, სპორტშიაც პირველობას ეცილებოდნენ სხვებს...

ახლა კი ყველა მათგანი ჩვენი თვალუწვდენი ქვეყნის მშენებლობისა და წინსვლის სხვადასხვა უბნებზე მუშაობს.

რაოდენ სასიხარულოა ის, რომ ჩვენი უნივერსიტეტის სახელოვან პროფესორ - მასწავლებლებს მხარში უდგანან ეკონომიური ფაკულტეტის ახალგაზრდა მასწავლებლები, მათი თაობის წარმომადგენლები — ლ. ხარაზი, ა. ერგემლიძე, გ. მაზიაშვილი.

10 წლის წინათ ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის კურსდამთავ რ ე ბ უ ლთა შეკრება შესავალი სიტყვით გახსნა ფაკულტეტის დეკანმა დოც. ვ. მელქაძემ.

თავის ამხანაგებს, მეგობრებს, აღმზრდელ პროფესორ - მასწავლებლებს, გულთბილად მიესალმა ეკონომიური ფაკულტეტის მასწავლებელი ა. ერგემლიძე.

პროფ. ვ. ჩანტლაძემ და პროფ. ნ. იაშვილმა შთამაგონებელი სიტყვებით მიმართეს კურსდამთავრებულებს და უსურვეს ახალ-ახალი წარმატებების მოპოვება ხალხისა და სამშობლოს საკეთილდღეოდ.

ეკონომიური ფაკულტეტის სტუდენტთა სახელით კურსდამთავრებულებს მიესალმა მეხუთე კურსის სტუდენტი ლამარა წულუკიძე.

შეხვედრამ უდიდესი სიამოვნება მოჰგვარა ყველას, მოაგონა მათ უნივერსიტეტის კედლებში გატარებული 5 დაუვიწყარი წელი.

ლამარა წულუკიძე

სურათზე: ეკონომიური ფაკულტეტის ფინანსებისა და კრედიტის სპეციალობის V კურსის სტუდენტი სოსო ბუხაიძე სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზში ემზადება სახელმწიფო გამოცდებისათვის.

ფოტო ვ. სულაკაურისა

შოლოხოვი და ქართული საკოლმეურნეო რომანი

დიდი საბჭოთა მწერლის მიხეილ შოლოხოვის რომანი „გატეხილი ყამირი" კოლექტივიზაციის ეპოქის საუკეთესო ლიტერატურული ძეგლია და საბჭოთა ლიტერატურის ეტაპურ ნაწარმოებად გვევლინება. იმ შემთხვევების მაგალითზე, რომლებიც ხდება ჩვეულებრივ კაზაკთა ხუტორში, შოლოხოვმა მხატვრულად გახსნა კოლექტივიზაციის პროცესის არსი, კოლმეურნეობის დადგინების თავისებურებები და სიძნელეები, სიძნელეები საშუალო გლეხის სოციალიზმთან შერწყმისა და ა. შ. მთავარი იდეა ნაწარმოებისა — კოლექტივიზაცია გვევლინება საერთო-სახალხო პროცესად, რომელსაც კომუნისტები ხელმძღვანელობენ.

ვერცერთი საბჭოთა მწერალი თუ მწერლები - სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებისა, რომლებიც სოფლის მეურნეობის სოციალისტურ გარდაქმნაზე წერენ, ვერ აუვლიან გვერდს შოლოხოვის სამწერლო გამოცდილებას. განსაკუთრებით ეს ეხება კოლმეურნეობის დადგინების მთავარი ეტაპების ასახვას, კლასობრივი ბრძოლის დაძაბულობას სოფლად, საშუალო გლეხებისა და კომუნისტების სახეებს, სახალხო ხელმძღვანელებს.

ასევე, ქართულმა საბჭოთა ლიტერატურამაც აითვისა, გააგრძელა და გააღრმავა შესანიშნავი ტრადიციები სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის ასახვაში, ტრადიციები, რომელთაც თავისუფლად შეიძლება შოლოხოვისებური ვუწოდოთ.

ქართულ საბჭოთა ლიტერატურას შეუძლია იამაყოს ისეთი ნაწარმოებებით, როგორიცაა კ. ლორთქიფანიძის „კოლხეთის ცისკარი", ლ. ქიაჩელის „გვადი ბიგვა" და სხვ. ზემოხსენებულმა ნაწარმოებებმა დიდი ხანია გადააბიჯეს რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის საზღვრებს, დაიმსახურეს აღიარება საზღვარგარეთაც.

კ. ლორთქიფანიძე და ლ. ქიაჩელი გვიჩვენებენ საკოლმეურნეო მოძრაობის განვითარების სხვადასხვა სტადიას. „კოლხეთის ცისკარში" ასახულია გაფურთებული ბრძოლა სასოფლო-სამეურნეო არტელის ჩამოყალიბებისათვის და საკოლმეურნეო მოძრაობის პირველი გამარჯვებები. „გვადი ბიგვაში" ყურადღების ცენტრში უფრო გვიანი პერიოდის შემთხვევებია, როცა ახალმა, შრომის კოლექტიურმა მეთოდმა უკვე იპოვა ფიცხელი მომხრეები უმეტეს კოლმეურნეთა შორის და მხოლოდ ცოტანი, გვადის მსგავსნი, აღიარებულნი ფორმალურად კოლმეურნეებად, ნამდვილად არ ებმებიან საერთო შრომის ფერხულში. ორივე მწერალი აგვიწერს საერთო კანონზომიერებებს კოლმეურნეობის ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში: სოფლის გაყოფა ორ ბანაკად — კოლმეურნეობის მომხრენი და მოწინააღმდეგენი, საკოლმეურნეო წყობილების მტრების მეთოდები (შენიღბვა, პოლიტიკის მოქნილობა, გადასვლა აშკარა ბრძოლიდან ფარულ ბრძოლაზე და ა. შ.), დამოკიდებულება კოლმეურნეთა სხვადასხვა ფენისა კოლმეურნეობის შექმნისადმი, ყოყმანი საშუალო გლეხისა (მის მიერ ცხოვრებაში ადგილის ძებნა, გადალახვა მწარე რყევადობისა, ყოყმანი ხალხისა, რომელიც ძველ ცხოვრებასთან კავშირს წყვეტს) ცალკეული ადამიანის ბედის სირთულე გაფართებულ კლასობრივ ბრძოლაში, ახლის დაუძლევლობა და სხვ. მთავარი კი ისაა, რომ ქართველმა მწერლებმა სხვადასხვა ფორმით, მაგრამ დამაჯერებლად და მხატვრულად გვიჩვენეს გადამწყვეტი როლი კომუნისტური პარტიისა სოფლის მეურნეობის სოციალისტურად გარდაქმნის საქმეში.

საკოლმეურნეო მშენებლობა საბჭოთა კავშირის ყველა კუთხეში თავისებურად მიმდინარეობდა და კოლექტივიზაციის პროცესიც საქართველოში, რა თქმა უნდა, განსხვავდება იმ შემთხვევებისაგან, რომლებიც აწერილია შოლოხოვის რომანში. მაგრამ ზედმიწევნით საერთო კანონზომიერებანი მასობრივი მოძრაობისა, „რევოლუციური გარდატეხა, რომელიც თავისი მნიშვნელობით უტოლდება ოქტომბრის რევოლუციას", გვევლინება ტიპიურად მთელი კავშირისათვის. ეს კანონზომიერებანი, პირველად ასეთი მხატვრული ბრწყინვალებით და დამაჯერებლობით განხორციელებული შოლოხოვის მიერ, ასახეს ქართველმა მწერლებმაც. მთავარი გმირების — მექისა და გვადის აღწერით მათ გვიჩვენეს ტიპიური გზები ახალგაზრდა და მოხუცი თაობისა სოფელში, გვიჩვენეს წინათ დამცირებული და შეურაცხყოფილი ღატაკების გადაქცევა ახალი ცხოვრების აქტიურ მშენებლებად.

ამავე დროს ქართველმა მწერლებმა შექმნეს ღრმად ნაციონალური და ორიგინალური ნაწარმოებები. საქმე მხოლოდ ის კი არაა, რომ მათ ასახეს თავისებურება საკოლმეურნეო მოძრაობისა საქართველოში, ქართული სოფლის ცხოვრება კოლექტივიზაცის პერიოდში, რომელიც განსხვავდება ჩვენი ქვეყნის სხვა მხარეთა ცხოვრებისაგან, არამედ ისიც, რომ კ. ლორთქიფანიძე, ლ. ქიაჩელი და სხვები შეეცადნენ წასულიყვნენ საკუთარი გზით საკოლმეურნეო თემის მხატვრულ დამუშავებაში. კ. ლორთქიფანიძემ თავისი რომანის ცენტრალურ გმირად გამოიყვანა ღატაკი მექი ვაშაკიძე, „ხრიკუნიად" წოდებული, და თუმცა ნათლად არის ნაჩვენები ცვლილებები ახალ საკოლმეურნეო სოფელში მთელი ნაწრმოების პერსონაჟთა ანსამბლის ცხოვრებისეული ისტორიის საშუალებით, მაგრამ სწორედ მექის ბედი გვევლინება რომანის ძირითად სიუჟეტად. რაც უფრო მეტად იყო მექი ცხოვრებისაგან დაბეჩავებული, მით უფრო აღსანიშნავია მის მიერ განვლილი გზა, მით უფრო ნათლად ჩანს სიცოცხლისუნარიანობა, დაუძლევლობა, თავისუფლებული ადამიანის შემოქმედებითი ძალებისა. თავისებურად გადაწყვეტა სერიოზული შემოქმედებითი პრობლემებისა გამოიქ... და იმაში, რომ „კოლხეთის ცისკარში" ბედი ღარიბი მექისა და კომუნისტისა ერთმანეთს გადაეჯაჭვა არა რომანის პირველი სტრიქონებიდანვე, არა პირველი ნაბიჯიდანვე კოლმეურნეობისათვის ბრძოლაში, არამედ შედარებით გვიან (მექის გამოსვლა კრებაზე) და ამ შეხვედრისათვის მექი მზად არის მთელი თავისი წარსული ცხოვრებით. სწორედ ხაზარაძის შემწეობით იგი გახდა აქტიური კოლმეურნე, პირველი ტრაქტორისტი სოფელში.

ლ. ქიაჩელის რომანის მთავარ გმირად გვევლინება გვადი ბიგვა. დი უკანასკნელი გმირია „ბნელისა და სიბნელისა", უფრო მეტად, რა თქმა უნდა, „სიბნელის" ვიდრე „სინათლისა", მაგრამ სოციალიზმის ძალა სწორედ იმაში მდგომარეობა, რომ საბჭოთა რომანის ცენტრში დგანან არა მარტო დადებითი, არამედ უარყოფითი გმირებიც (ილფისა და პეტროვის რომანები, „ქლიმ სამგინი" მ. გორკისა და სხვ.). ნაწარმოების მთავარი პერსონაჟის მდგომარეობამ განსაზღვრა რომანის თავისებურებანიც. დანარჩენი პერსონაჟები გვადის ირგვლივ იკრიან თავს, გვადი მათ რამდენიმე „ფარავს", თუმცა სახელდობრ ეს გმირებს ეკუთვნით მთავარი ადგილი საკოლმეურნეო ცხოვრებაში, რომანში ისინი რამდენადმე შევიწროებულნი არიან, მაგრამ რომანის მხატვრული აგებულება ისეთია, რომ გვრჩება შთაბეჭდილება საკოლმეურნეო სოფლის არსსა და თითქმის ერთიანი გმირის ხვედრით წონაზე.

დოც. დიმიტრი თუხა...

გივი ჩიკვაიძე

გარდაიცვალა ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტი გ ი ვ ი გ რ ი გ ო ლ ი ს ძ ე ჩ ი კ ვ ა ი ძ ე.

გ. ჩიკვაიძე დაიბადა 1937 წლის 25 იანვარს თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში.

1945 წელს შევიდა ქ. თბილისის ვ-ეთა მეშვიდე საშუალო სკოლაში და დაამთავრა 1956 წელს. ამის შემდეგ იგი 2 წლის მანძილზე მუშაობდა მშენებლობებზე. 1959 წელს მან წარმატებით ჩააბარა მისაღები გამოცდები და ჩაირიცხა ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიურ ფაკულტეტზე.

გივი ჩიკვაიძე აქტიურად მონაწილეობდა ფაკულტეტის ყოველდღიურ ცხოვრებაში, პირნათლად ასრულებდა საზოგადოებრივ დავალებებს, იყო ფაკულტეტის კომკავშირული ბიუროს წევრი, კარგი სპორტსმენი.

ჩუმი და მოკრძალებული, გულისხმიერი და თავმდაბალი—იგი სიყვარულითა და პატივისცემით სარგებლობდა პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებს შორის.

სანიმუშო ახალგაზრდის — გივი ჩიკვაიძის ნათელი ხსოვნა, მისდამი პატივისცემა და სიყვარული ყოველთვის იცოცხლებს მისი მეგობრებისა და ამხანაგების გულებში.

ამხანაგების ჯგუფი

სპორტის ამბები

დამსახურებული გამარჯვება

14—18 მაისს ქ. ფოთში ახლადაგებულ სპორტულ დარბაზში ჩატარდა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავისადმი მიძღვნილი სპარტაკიადის პროგრამით გათვალისწინებული შეჯიბრება კალათბურთში. შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ თბილისის, ქუთაისის, ბათუმის, სოხუმის, სტალინირის, გორისა და ფოთის საქალაქო სპარტაკიადებში გამარჯვებული გუნდები.

ქ. თბილისის სპორტულ ღირსებას ამ ასპარეზობაში იცავდა ჩვენი უნივერსიტეტის კალათბურთელ ქალთა გუნდი, რომელმაც დაამარცხა რა ქვეჯგუფში ფოთის სპორტული სკოლის, სტალინირისა და სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტების გუნდები, მოიპოვა ნალში თამაშის უფლება.

ფინალში ჩვენი გუნდი შეხვდა ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის კალათბურთელებს და დაამარცხა ისინი დიდი ანგარიშით 65:35, რითაც მოიპოვა საიუბილეო სპარტაკიადის ჩემპიონის საპატიო სახელი.

ლ. ბენბაშვილი
გუნდის უფროსი

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—88—84

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1, ტირაჟი 1 000, უე 02494